provincie Zuid-Holland

GS-Voorstel
Besluitnummer
PZH-2026-898897058
DOS-2023-0004945

Status	**Datum vergadering Gedeputeerde Staten**	**Eindtermijn**
Openbaar	10 november 2026	n.v.t.

Onderwerp
Monitor Circulair Zuid-Holland 2026

Advies
1. Vast te stellen de Monitor Circulair Zuid-Holland 2026;
2. Vast te stellen de brief aan Provinciale Staten waarmee de Monitor Circulair Zuid-Holland 2026 wordt aangeboden aan Provinciale Staten;
3. Vast te stellen de publiekssamenvatting over de Monitor Circulair Zuid-Holland 2026.

Besluit GS
Vastgesteld met een machtiging voor de portefeuillehouder om:
- De derde plaats van de provincie Zuid-Holland in de ‘Top 25 duurzame aanbesteders’ te benoemen in de ‘Monitor Circulair Zuid-Holland 2026’ en de brief aan Provinciale Staten.

Bijlagen
- GS-brief aan PS Monitor Circulair Zuid-Holland 2026
- Monitor Circulair Zuid-Holland 2026

Toelichting voor het College
Op 3 april 2024 is de geactualiseerde strategie ‘Samen bouwen aan een Circulair Zuid-Holland’ vastgesteld door Provinciale Staten. Eén van de bouwstenen van deze strategie betreft de bouwsteen ‘beleid & monitoring’ waarin is toegezegd dat eens per twee jaar een monitor wordt uitgebracht. Na een nulmeting in 2021 en de éénmeting in 2022, is de monitor doorontwikkeld en in eigen beheer gekomen. In 2025 is de vorige versie vastgesteld, met daarin meer aandacht voor onze organisatie en beleid, signalen buiten, en de stand van de circulaire transitie per bouwsteen uit de strategie, in zowel kwantitatieve als kwalitatieve data. De monitor 2026 bouwt daarop voort met nieuwe data uit 2024 en 2025 en aanvullende onderwerpen. Momenteel wordt ook gewerkt aan een beleidsverkenning voor de opgave circulair Zuid-Holland. De bevindingen uit deze monitor worden betrokken bij de inhoud daarvan.

De hoofdboodschappen van de monitor zijn:

1. **De urgentie voor de transitie blijft onverminderd groot**
   Ons grondstoffengebruik is in de afgelopen periode licht gestegen. Net als bij de vorige editie, blijkt ook uit deze monitor dat de doelstelling van 50% reductie van nieuwgewonnen metalen, mineralen en fossiele grondstoffen in 2030 buiten bereik raakt. Het inzetten op de circulaire transitie is hard nodig om de stijgende trend van het netto grondstoffenverbruik om te buigen. Niet alleen vanuit maatschappelijke en ideologische motieven, maar ook vanuit economische en strategische belangen – om minder afhankelijk te worden van nieuwe grondstoffen en soms instabiele internationale productieketens. Een circulair Zuid-Holland is een randvoorwaarde voor een toekomstbestendige economie, sterke gemeenschappen en een duurzame samenleving.

2. **Er gebeurt veel en de beweging verbreedt**
   We zijn in onze eigen organisatie hard aan het werk om circulair te worden en zien ook buiten het provinciehuis veel beweging. Circulariteit is geborgd in 85% van de relevante beleidskeuzes in ons Omgevingsbeleid. We zien dat de beweging in de transitie zich verbreedt: ook grote regimespelers doen inmiddels mee. Het netwerk van ‘De 100’ en de volwassenheid van onze vernieuwersnetwerken zijn hier mooie voorbeelden van. Dat onze inspanningen zich nog niet direct vertalen in een afname in ons grondstoffengebruik is in lijn met het kenmerk van transities, waar sprake is van een lange aanloop – waar we ons nu in bevinden – waarna versnelling optreedt. Waar we ons nu precies in de transitie bevinden verschilt per thema. Wel is duidelijk dat circulaire oplossingen in toenemende mate beginnen te concurreren met het ‘lineaire systeem’. Dat de circulaire transitie zich doorzet naar de volgende fase is echter niet vanzelfsprekend. Dat onderstreept het belang om de ingezette beweging vast te houden en verder te versterken.

3. **De weg van strategie naar praktijk is lang**
   De urgentie en kansen van de transitie naar een circulaire samenleving zijn de afgelopen jaren door meer partijen (h)erkend. Deze aandacht vertaalt zich niet vanzelfsprekend naar de implementatie van circulaire strategieën en businessmodellen. Ook binnen de provincie zien we nog onbenutte potentie: hoewel circulair inmiddels in 85% van de

relevante beleidskeuzes in ons Omgevingsbeleid geborgd is, draagt slechts 6% van onze subsidieregelingen bij aan circulair en wordt het nog niet consequent in alle projecten meegenomen in onze inkoop en aanbesteding. Dit vraagt om blijvende, actieve inspanning om de ambities ook daadwerkelijk tot uitvoering te brengen en om het wegnemen van barrières rondom regelgeving en normering, financiering en financierbaarheid, en ruimte. Het zijn onder andere deze randvoorwaarden waar onze transitieaanpak zich op richt en waar de monitor over rapporteert. Deze barrières kunnen we niet alleen wegnemen: dit vraagt om actieve samenwerking en het bijeenbrengen van relevante spelers. Alleen samen kunnen we de doelen halen.

Financieel en fiscaal kader

Totaalbedrag excl. BTW : € 0,00
Programma : Ambitie 4 - Concurrerend Zuid-Holland
Financiële risico's : Er zijn geen financiële risico's.

Juridisch kader

Monitoring van de voortgang op de grondstoffenreductie-doelen en de transitie naar een circulair Zuid-Holland vloeit voort uit onder meer maatregel 4.1.5.1 'Samen bouwen aan een Circulair Zuid-Holland' in het provinciale Omgevingsbeleid.

Op 24 januari 2017 is het Grondstoffenakkoord ondertekend door het IPO. In het Grondstoffenakkoord is als doel gesteld om in 2050 volledig circulair te zijn met als tussendoel voor 2030 om 50% reductie te behalen in het gebruik van primair abiotische grondstoffen (nieuw gewonnen metalen, mineralen en fossiele grondstoffen) ten opzichte van 2016. De doelen uit het Grondstoffenakkoord betreffen een inspanningsverplichting. In de actualisatie van het Nationaal Programma Circulaire Economie (NPCE) uit 2025 is het tussendoel aangepast. Dit zijn nu drie doelen voor 2035 geworden rondom besparen, vervangen en behouden van grondstoffen. Vooralsnog houdt de provincie Zuid-Holland vast aan het halveringsdoel uit 2030. We onderzoeken wel met het Rijk en andere medeoverheden (in) hoe(verre) de nationale doelen uit het NPCE gekoppeld kunnen worden aan doelen en instrumenten op regionaal en lokaal niveau, die bijdragen aan het besparen, vervangen en behouden van grondstoffen.

De circulaire transitie is tevens een schakel om CO_2-uitstoot te reduceren en tot een klimaatneutraal Nederland te komen. In 2019 is de Klimaatwet in werking getreden, waarmee de overheid streeft naar een klimaatneutraal Nederland in 2050 en 55% minder uitstoot van broeikasgas in 2030 ten opzichte van 1990. Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen werken samen aan de uitvoering hiervan. Juridische instrumenten waarmee onze inzet op dit thema kan worden afgedwongen, zijn de zorgplicht onder de Omgevingswet en het Europese Verdrag voor de Rechten van de Mens (waar de klimaatzaak van Urgenda een voorbeeld van is).

Op EU-niveau zijn - en worden - verschillende kaders vastgesteld die raken aan de transitie naar een circulaire economie, zoals de Circular Economy Act (in ontwikkeling) of de

Ecodesign for Sustainable Product Regulation (vastgesteld) waar verplichtingen voor Nederland uit voortvloeien.

Voorafgaande besluitvorming
Op 12 december 2023 is de geactualiseerde strategie voor de opgave Circulair Zuid-Holland, 'Samen bouwen aan een Circulair Zuid-Holland', vastgesteld in GS (PZH-2023-844967436). Daarin is toegezegd om elke twee jaar een monitor op te leveren. Op 3 april 2024 is deze geactualiseerde strategie vastgesteld in PS (PZH-2023-844953464). De vorige editie van de monitor in deze vorm is op 28 januari 2025 vastgesteld door GS (PZH-2025-867111124).

Proces
De monitor 2026 is tot stand gekomen met input van collega's binnen en buiten het opgaveteam en neemt de input die PS heeft gegeven bij de behandeling van de vorige monitor mee. Daarnaast wordt in IPO-verband gewerkt aan een monitor voor de circulaire economie die op uniforme wijze een beeld geeft voor alle provincies. Hierin is per provincie data verwerkt over 1) goederenstromen en de impact daarvan, 2) gebruik van kritieke materialen en leveringszekerheid, en 3) afvalstromen. Een deel van de data uit die monitor is gebruikt voor deze monitor van de opgave. De volgende Provinciale Circulaire Economie Monitor (PCEM) wordt naar verwachting in het najaar van 2027 gepubliceerd.

In 2029 wordt de volgende monitor weer opgeleverd aan PS. In de tussentijd werken we aan de verdere doorontwikkeling van de monitor. Daarin zullen zowel de eerste resultaten van de beleidsverkenning worden teruggekoppeld, alsook ontwikkelingen meegenomen worden in indicatoren en data-analyse. In de doorontwikkeling van de monitor stemmen we ook af met het Rijk om de monitoring van de transitie te harmoniseren.

Participatie en rolneming
In de transitie naar een circulaire samenleving heeft de provincie slechts beperkte mogelijkheid om direct te sturen. De rol van de provincie richt zich daarom met name op het bijeenbrengen van relevante spelers, onder meer in onze vernieuwersnetwerken, om ketens in beweging te krijgen richting een circulaire economie en om de benodigde randvoorwaarden op orde te krijgen. Dergelijke netwerken vormen ook de antennes voor het verder vormgeven van onze beleidsinstrumenten, van Omgevingsbeleid, tot subsidies en ons inkoopbeleid. Onze partners zijn betrokken geweest in de totstandkoming van de geactualiseerde strategie, met monitoring als onderdeel daarvan. Deze monitor is ontwikkeld samen met relevante collega's in onze organisatie. Daarnaast werkt de provincie op het gebied van monitoring van de transitie nauw samen met de andere provincies, in IPO-verband.

Communicatiestrategie
De monitor is ook opgemaakt als online magazine voor externe verspreiding: Monitor Circulair Zuid-Holland - Foleon. Om de monitor onder de aandacht te brengen bij ondernemers, gemeenten en andere provincies gebruiken we de volgende kanalen:

- LinkedIn van de provincie en de persoonlijke LinkedInkanalen van het team Circulair en gedeputeerde Meindert Stolk.

- Nieuwsbrief vanuit provincie.
- Nieuwsbrief naar Zuid-Hollandse gemeenten – database van ongeveer 400 ontvangers.
- Nieuwsbrieven van de (vernieuwers)netwerken De 100, HerPakt, Biobased Bouwen, Circuit en Natuurlijke Reststromen.
- Circulaire netwerken, zoals de Groene Groeiers, Cirkelstad, The Green Village, BlueCity, Circulair West, Groene Hart Circulair, TeamNXT. Via warme contacten vanuit het team Circulair.
- IPO – wederom vanuit warm contact via een teamlid.